

Sárospataki
Iszapági Közlöny

Főszerkesztő :

Darányi Lajos

Társzerkesztők :

Csathó Lószef, Harsányi László, Harsányi György

Felelős szerkesztő :

Kovács József

Kollégiumi Levél
Sárospatak

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés :

Egész évre ... 4 pengő
Félévre ... 2 pengő

XLIV. évfolyam.

Február—március hó.

1929.

TARTALOM:

Az ifjúság és az Ifjúsági Közlöny pere.
— Képes Géza: Téli tünődés. (Vers.) —
Varga Imre: Pataki diáknak... — Mátyás
Ernő: A magyar lélek és az evangyé-
liom — Komáromy Sándor: Új evan-
géliom (Vers.) — Dédesy Zoltán: A
magyar zene újesztendejéért. — Tóth
Ferenc: Ez az Ő útja . . . (Vers.) —
Szathmáry Lajos: Képtelen állapotok. —
Martin Miklós: Helyet a fiatal tehetsé-
geknek! — Csathó József: Közzellem.
— Egyleti élet. — Hírek — A kiadó-
hivatal üzenetei.

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

XLIV. évfolyam.

Február—március hó.

1929.

Főszerkesztő :

Darányi Lajos

Társzerkesztők :

Csathó József, Harsányi László, Harsányi György

Felelős szerkesztő :

Kovács József

Az ifjúság és az Ifjúsági Közlöny pere.

Már az elmúlt éven gondolkozóba estem, amikor az egyik könyvköltő lány szemembe vágta, hogy a mai ifjúság nem törődik annyit a Közlönnyel, mint a régiek. Ő ugyan csak a külső kiállításra gondolt, de én mindent értettem. — Ez éven az ügy tovább fajult. A szeptemberi „Köszönés“ nek februárban jött a folytatása — a leköszönés. Okos, értelmes fej munkája mindakettő. Arról is lehetne beszélni, hogy azok közül, akik elfogadják a Közlönnyt, csak minden negyedik küldi be az előfizetési díjat. Azt meg nyíltan beszélnek, hogy a hetedikesek négy fillérért árúlják a lapot, mindjárt a kézhezvétel első perceiben.

Szóval a Közlöny panaszt emel az ifjúság ellen, hogy nem szeretik őt eléggé. A Közlöny azt állítja, hogy az ifjúság az oka mindennek. Azt mondja, hogyha olyasvalamit tennének belé, ami érték, máshol meg nem található, akkor szívesebben látott vendég lenne; úgy a területvesztés helyett hódító munkát végezhetne.

A Közlönynek igaza van, de követelődzéséhez fér néhány szó. Az ifjúságnak egy pillanatig sem lehet célja a Közlöny fenntartása. A paraki ifjúság célja, kötelessége, az Isten által előírt feladatok betöltése. A Közlöny nincs ezek között, de szükségképen következik ezekből. Az Isten parancsait teljesítő lélek ugyanis megárad. A Sárospataki Ifjúsági Közlöny az a drága edény, amely a szüntől megtele diáklélekből kicsordult nem földi nedűt felfogja, összegyűjti. Az a közlönycikk nem törvényes származású, amit azért írnak mert van Közlöny; az a Közlöny lesz jogosult, amit megírt kéziratok, megálmodott álmok várnak. A Közlöny olyan, mint az óramutató, vagy pedig ked-

veseink be nem függönyözött ablaka: mutat valamit. Ha ottbent nincs semmi, annál csak az lehet nagyobb baj, ha tíz pengőbe kerülő oldalakon keresztül azt bizonyítgadjuk, hogy a semmi is valami. Mórickának azért nem engedte meg a tatája, hogy megtanúljon franciául, mert nincs arra semmi szükség, hogy a franciák is megtudják, hogy milyen számár az ő fia, Móricka.

Mindez nem azt jelenti, hogy nem kell Közlöny. Csak azt állítom, hogy amelyik pillanatban a Közlöny előállítására nehéz és teher: ott nagy baj van és azt a bajt nem lehet eltávolítani úgy, hogy tűzön-vízen keresztül összeütjük a lapot. A pataki ifjúságnál sohasem a Közlöny az érték, hanem az az út és fáradság, amit megtesz egy törvényes Közlöny megszületésig. Itt mindig az ifjúság a főszereplő; a Közlöny nem parancsolhat, csak engedelmességet.

Az ifjúság és a Közlöny perét, az elmondottak után, nyílt kérdésnek hagyom.

Ha az ifjúság igazolja magát a Közlönnyel szemben, akkor meghalt, mert megelégedett önmagával. Ha pedig a Közlöny nyer, akkor a többi az Uristen dolga, most a bűnbánó ifjúság ügyét csak a Megbocsátó Szeretet intézheti.

Engedjétek, hogy intézze el!

~~~~~

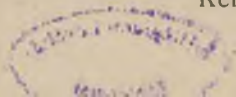
Téli tünődés.

Számban még szelid, aromás,
Bomló gyümölcsíze az ősznek
S kint a csend csillogó tavában
Fehér halacskák kergetőznek.

Nem hallok károgaást se már,
Jaj, elfagyott a csóka csőre! . . .
— Pirosbegyű pintyőke hullott
Holtan a hajlott rózsatóre . . .

Oh, hajlott rózsatóre hullott,
Fagybénított pintyőke-vágyam!
Pihenj: fekete bóbítás,
Hús hallgatás borít be lágyan.

Oh, fogsz-e még szíromba szökni,
Álmok dércsipe csipkebokra?
Lesz kedvem még a végtelennel
Kelni új, keserű birokra?! . . .

— Tűzes tavasz jött harsonásan,
A fákra csóvákat dobálva
S lángba bolondult lomb alatt,
Hogy vártam ó, egy lenge lányra!

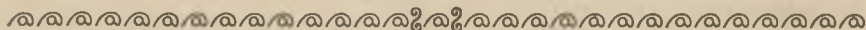
Hogy vágytam rohanni utána,
Anerre vitte pici lába,
Ezer bódító barack-bimbót
Hinteni bársonyos hajába.

S a rubinszemű ég alatt, míg
Szent himnuszba vágat a vérem:
Elkapni ringó derekát
S csókolni arcát . . . ahol érem . . .

Es most? — a hóval belepett
Fák dideregnek sirva halkán
És az ajkam, szomorú ajkam
A szomjuságtól eleped.

Kezem koldulva nyúl az égre:
Uram! sok már e bús adósság! . . .
— Kint dús pelyhekben csillogón
Hull . . . hull az áldott égi Jóság.

Képes Géza.

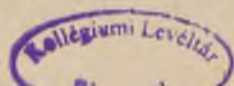

Pataki diáknak

lenni kiváltságos dolog volt mindig. Nem csak azért, mert egy ősi Alma Mater levegője döntő fordulatokat szült fiai lelkében, hanem elsősorban azért, mert Sárospatak mindig előkelő helyet foglalt el a nemzeti és egyházi életben. Patak külön világ volt a nagy világban. Lelkét, szellemét, köveit, fáit, gondtartó szeretetét nem pótolhatta semmi sem.

Lélektanilag indokolt, ha az iskola önzetlen nevelése csak kint az élet kavargó forgatagában nő meg igazán a pataki diákok lelkében. Amig mi ott jártunk, addig olyan köznapi, természetes és közönséges volt benne minden. Az idők felkavart hullámszásában később megpihenni Patakra jár a kereső lélek.

Pataki diák! —, aki kényelmes körülmények között szülsz, tanárok jóitéményt gyakorlók szeretetében gondtalanul tanulsz, vagy nem tanulsz, — te nem igen tudod értékelni az Alma Matert. Ha egyszer arra ébrednél, hogy nincsen esőverte, szürke kollegium, iskolakert, kacagástól hangos tornatér stb., — akkor tudnád csak meg igazán, hogy milyen kegyelmes dolgot cselekedett az Úr hajdan Kopácsiék által.

Mi, akik a szó legfájdalmasabb jelentésében elveszítettük az Alma Matert, naponként érezzük hogy mit jelent ez a csodálatos alkotás. A szörnyű letarolás után éleszítjük a szétszórt csontokat és nem tudunk a zuhanásban megszedült, tántorgó léleknek sziklavárat mutatni, ahol a történelem sodrában kitisztult élet és otthon várna reá.

Mert nektek is és nekünk is megtisztított életre kell átalmennünk!

Keyserling, a XX. század illusztris filozófusa írja legújabb könyvében (Das Spreium Europas), hogy a magyarság Európában új történelmet fog csinálni. Mennel nagyobb az örömünk a modern bölcsésznek e meglátása felett, annál súlyosabban nehezül ránk a felelősség is a jövővel szemben.

Bizonyos, egy soha nemzedék nem állt olyan titokzatos jövődő előtt, mint ti. Tanáraitok talán gyakorta kényeztetnek benneteket: „Ti vagytok az ígérlet, a jövődő Magyarország stb! Mi ugyan féltjük a mai nemzedéket. Pataki diákra sohasem néztek annyi aggodalommal és szeretettel, szorongással és reménykedéssel, mint ma.

Évtizedek leomlott munkája remegve és szívszorongva várja a feleletet tőletek. A magyar történelem legremekebb fordulatában élünk és ebben a fordulatban ti vagytok a lendítő erő. — Felelősségben járjatok! Minden napon éljétek át a mult mulasztásának minden átkát, de minden napon teljétek meg a jövődő ígérétével.

Ne higgyétek el a frázisos megállapítást: „a háborút véletlenül veszítettük el.“ — A háborút el kellett vesztenünk, mert programtalanok és elvtelenek voltunk. Tetszelegtünk egymásnak és elsepertük azt, aki rosszat mert mondani rólunk.

Azért olyan kiváltságos a ti helyetek, mert bennetek egy új honfoglalás, egy új ezeresztendő megy végbe. Jaj annak a pataki diáknak, aki ma nem akar különb lenni, mint elei voltak.

Ahogy elnézem prágai diákjainkat, akik a kitüntetéssel letett vizsgák 60%-át elviszik, ahogy megnyugszik a szemem Kovács Imrén, akit épen remek magyar tulajdonságaiért nagy lelkesedéssel választanak meg elnöknek a jugoszláv diákszövetségben, ahogy írják nekem a bukaresti magyar diákok, hogy ott ref. diáktestvéreitek önkéntes buzgóságban az evangéliom erejével mentegetik az oláh tengerbe süllyedt véreink, ahogyan hallom, hogy ma már Patakon is csodákat művel a Lélek, hogy a megdermedés életbe és a szétomlás remek épülésbe megy át: — úgy repes a szívem az ujjongó örömben!

Szerntném mindegyikőtöknek külön-külön a szívére kötni, hogy a megújuló élet útján sohasem álljatok meg.

Oldódjon meg bennetek a mi nyomoruságunk és a mi reménykedésünk is.

És akkor letarolt, lepusztított mezőn ti lesztok a növekedő élet és a feltámadó tavasz!

Halle, 1929 február 3.

Varga Imre.

E világ baja és veszedelme nem a rosszak gonoszsága, hanem a jók gyöngesége.
Romain Roland.

A magyar lélek és az evangéliom.

Pár évvel ezelőtt egy genfi tartózkodásom alkalmával különös érzésekkel figyeltem azt, hogy a genfi nép milyen intenzív, lobogó hitéletet él. Természetes, hogy mint ilyenkor mindig, tekintetem ekkor is hazai viszonyainkon csüggött s bizonyos fájdalmas érzésekkel gondoltam arra, hogy mennyire másképen volt ez nálunk. Idegenből mindig élesebb a pillantásunk, jobban meglátjuk hibáinkat, erényeinket. Külföldön mintegy távlatot nyer lelkünk s az ilyen távlatban könnyebben problémává válnak dolgaink. Így vetődött fel előttem az a kérdés, hogy élte-e a magyar valaha az evangéliomot? s hogy alkalmas-e a magyar lélek általában a keresztyénségre? Akkor talán még nem állott ez a kérdés a közérdeklődés központjában, ma azonban vallásos és nemzeti életünknek már legélénkebb problémájává lett s egyenesen életbevágó fontosságú kérdés számunkra ennek tisztázása.

Alapvető kérdése ez nemzeti életünknek, ami sok oldalról az irodalomban jut inkább kifejezésre. Itt azt hangsúlyozzák, hogy a magyar lélek a történelem folyamán legtöbbször s a jelenben is nagyrészt a keresztyénségnek idegen formájával került szembe s azért nem képes azt befogadni. A maga ősi egyéniségét látta veszélyeztetve általa s ezért ellenséges szemmel nézte s ezért ma is sokszor inkább ösztönösen védekezik vele szemben, minthogy befogadná. Valahogy általános az a sejtélem, hogy mérhetetlen nagy erőt jelent a magyar lélek számára az evangéliom, de azt mégsem tudja, akarja befogadni, mert nem látja saját lelkéhez alkalmazottnak.

Érdekesebb ez a probléma a teológiában. Itt azt a kérdést vetik fel általában, hogy miképpen viszonylik az emberi lélek az evangéliomhoz s egy bizonyos állásponton azt hangsúlyozzák, hogy az evangéliom, az ige valami *egészen más*, mint az emberi lélek s hogy épen azért ránézve teljesen idegen. Hangsúlyozzák, hogy az emberinek alá kell szállania, meg kell semmisülnie, hogy annak romjain, pusztulásán felépülhessen az isteni, az evangéliom.

Milyen hát a viszony a magyar lélek és az evangéliom között? Minél tovább elemezzük e problémának szárait, annál izgatóbbá válik az. Minden igazi egyéniség a maga sajátos énjének kiélésére törekszik. Nem mondhat le önmagáról, úgy érzi, hogy ezzel öngyilkosságot követne el. Még kevésbé teheti ezt a magyar lélek, mert különösen erős egyéniség s ezért fokozottan él benne a vágy arra, hogy szabadon élje ki önmagát. S ha a keresztyénség azzal a programmal jönne, hogy ennek a magyar egyéniségnek mindenestől pusztulnia kell, akkor sohasem fogadhatná be azt.

Talán sohasem volt idő, amikor nemzetünk inkább akarta volna élni önmagát, amelyben tisztábban szerette volna kifejezésre juttatni a maga énjét, mint épen korunkban. Politikában a nemzeti öncélúság gondolata a legfőbb jelszó. Irodalomban, művészetben, a nemzeti jelleg hirdetése a legfőbb cél. Új, gazdag tartalmú gondolatok kelnek szárnyra. A neonacionalizmus, neoromanticizmus programja mind-

mind a sajátos ősi magyar lélek kiélését, kibontakozását tűzi ki programmba. Egyre szilárdabbá válik a bizonyosságunk, hogy annál inkább fog nőni nemzetünk sulyban, terjeszkedni erőben, minél inkább képes lesz magát a maga tisztaságában élni. Hogyan állhatna meg egy ilyen korban az evangéliom azzal a programmal, hogy az egészen más, mint az emberi lélek, hogy ki kell irtania mindent, ami magyar.

Semmi sincs számomra drágább az evangéliumnál. de nem tudnék annak bizonyágtevője lenni, ha abban a meggyőződésben lennék, hogy az a magyar lelket mindenestől ki akarja irtani Boldog örömmel teszek bizonyágot arról, hogy égen és földön semmi sincsen, ami inkább ki tudná termelni a magyar lélek erőit, ami tisztábban kifejezésre tudná juttatni a magyar lelket, mint az evangélium. Nem megsemmisítője, de szárnyat adója, teljességre vivője az annak és a magyar lélekben különös képességek vannak az evangélium elsajátítására. Istentől különösen megáldott, predestinált nép a magyar az evangéliumi életre.

Volt idő nemzetünk életében, amikor az evangélium különös mértékben felrázta a magyar lélek alvó erőit, amikor különös módon kifényesítette a magyar jellemet. A reformáció korára gondolok. Azért volt képes ezt a munkáját végezni, mert a magyar lélekhez, a magyar sorshoz szabott volt az. Ma új reformációra van szükség s ma is csak úgy végezheti a keresztyénség nemzetformáló misszióját, ha az életünkhöz, lelkünkhöz alkalmazott lesz újra. Csak ezen a módon lehet az evangélium a magyar lélek mozdító erejévé, a nemzet egyetemének gazdag termést biztosító hatalmává. Nem jelenti ez az ige magas erkölcsi követelményeinek megrontását. Ellenkezőleg ez a szempont az, amelyik az evangéliumot a maga tisztaságában adja, mert annak eredeti lényegéhez tartozik, hogy az mindig konkrét viszonyokhoz, nemzethez, egyes lelkekhez alkalmazott. Különösen fontos, hogy épen a magyar sorshoz, a magyar lélekhez szabott legyen. hogy a magyar ember gondolkozásmódjának, szemlélődésének köntösében jelenjen meg, mert a magyar nemzeti lélekben élt mindig s ma sorsa szászoroson össze van forrva az egész nemzet sorsával. Nem eshetik inkább rabul az evangéliumnak azért, mint úgy. ha az őt ebben az erősebb érzésében ragadja meg. Rendkívüli horderejű szempont ez az evangéliumnak a magyar lélekhez vitele szempontjából. Meg kell, hogy határozza ez theologiai gondolkodásunkat, lelkésznevelésünket, meg kell, hogy termékenyítse az egyháznak nemcsak alapvető tevékenységét, az igehirdetést, hanem legtöbb más tevékenységét is.

Sok minden egyébbel együtt válságos forradalmi időköt él ma a theologiai tudomány is. A válságnak egyik legfőbb tényezője az, hogy ma Istennek valóságát mindinkább az Igében s annak lényegében az evangéliumban akarják megragadni. Ezzel a nagy horderejű gondolattal az evangélium lesz a vallásnak középponti tényezőjévé. A theologianak ez a gondolata nemcsak a reformáció nagy életforrásait nyitja fel, hanem különösen alkalmas éppen arra, hogy ebben a formában a keresztyénség éppen a magyar lélekhez szabott legyen.

Mert ha a magyar egyfelől nem alkalmas arra, hogy elragadtatások útján fantasztikus látásokban az Ige megkerülésével birtokolja Istent, másfelől világos intellektusa kiegyensúlyozott öntudatos élte folytán éppen arra predestinált, hogy az Ige útján keresse Istent. Amikor tehát az tűzetett ki számomra problémául, hogy a magyar léleknek az evangéliumhoz való viszonyáról szóljak, már magában a problémában meg van adva a megoldásnak az alapja.

Bármennyire megdöbbenő is az az előbb említett gondolat, hogy az isteni evangélium csakis az emberi romjain épülhet fel, annak mégis fundamentális igazsága van. Az evangélium csak úgy tud építeni, ha előbb lerombol valamit, ami az egész embert megrontja. Így a régi ember egészének kell összetöretnie, hogy felépülhessen az új ember. Egy bizonyos megrendítő katasztrófán kell az embernek átmennie, hogy a maga igazi énjének, isteni arculatának fényes vonásai teljes tisztaságukban bontakozhassanak ki. Az Ige valami egészen más, mint az emberi lélek, ezért annak is egészen mássá kell lennie, hogy azt befogadhassa s éppen ezt a munkát végzi az evangélium, mert az döntés elé állítja az embert. Egy vagy vagy eé, amelyek között az embernek választania kell s amely választás életkérdés az ember számára. Egy bizonyos ítélet alá állítja az evangélium az embert minnenestől, hogy megítélése nyomán eltávolítson minden akadályt az új teremtmény megszületése elől.

Ha azt mondtam az előbb, hogy a magyar Istentől különösen megáldott nép, vallom azt is, hogy alig van nép, amelynek nagyobb akadályai volnának az evangéliumi javak élésére, mint éppen a magyarnak. S ha az evangélium általában is ki akar irtani valamit a lélekből, különösen fontos, hogy ez a jelleme a maga egész horderejével érvényesíttessék a magyar lélekkel szemben. Az evangélium hirdetésének végső célja sohasem lehet az ismeretközlés. A magyar lelkekhez szóló igehirdetésnek mindenkor az élet átforgalmazása kell hogy a célja legyen. Az igehirdetés a magyar bűnökhöz alkalmazott kell, hogy legyen, azok feletti ítélethirdetésnek kell lennie. Melyek a magyar lélek kibontakozásának nagy akadályai, sötét bűnei? Szívetfacsaró módon szól erről *Rovasz László* „Szent mag“ c. dolgozatában: Kövérszívű, vak és siket a magyar, tudtán kívül halálos beteg, aki nem is akar meggyógyulni. Ez az új és mindig régi sereg az ő hazában marakodik, mint egy farkas csorda. Európában portyáz, mint egy Ázsiából idetévedt rablócsapat. De a legrémítőbb Mohács előtt, amidőn tépi és dülja egymást, amikor a paraszt megnyúzza az urat, az úr megsüti a parasztot . . . Vak és siket a magyar, aki nem hallgatott prófétái szavára s részegen szaladt vörös illúziók után Trianon előtt. Elveti, megítéli, pozdorjává töri ezt a népet Isten az ő ítéletében.

Ha csak ennyi volna a magyar lélek, akkor nem volna, amire támaszkodják az evangélium s amit felvegyen abból magába. Ez azonban csak az egyik, a sötétebbik arculata a magyarnak, amely mögött azonban egy tündökletes fénylő arc integet felénk. Nyílt szívű a magyar, nincsen rejteni valója. Ezért telve van őszinteséggel, egye-

nességgel, természetességgel, közvetlenséggel. Emelkedett lelkü, felé felé néző a magyar, a szabadság rajongója, igazság fanatikusa. Minél magasabban lobog azonban lelkeben az eszmeny, minél áthághatatlanabb korlátja annak a jelen, annál inkább csügg tekintete a jövőn. De mégsem tétlen merengés vagy lemondással teljes kesergés a magyar jelleme, optimizmussal, sugárzó bizalommal. lobogó reménységgel teljes a magyar. Rajongója az igazságnak, de ez az igazság nem elméleti igazság, hanem az erkölcsi világrend igazsága, az élet igazsága. Ezer leveretése dacára is ezen csügg a lelke. e felé tör szenvedélyes lobogó energiával, heroikus lendülettel, sokszor vulkánikus forradalmi feszültséggel. Erőtől duzzadó, ereje teljében vidám a magyar, de erői mind a tetre vágynak. A magyar zseni, praktikus zseni, a tetteknek a hősöze.

Móricz Zsigmond „Sárarany“ c. regényében szivetcacsaró módon mutat rá arra, hogy a magyar léleknek tüneményes szépségei miképpen pusztulnak el bűnös szenvedélyei emésztő tüzeiben. Megdöbbenő módon Istent teszi felelőssé azért, hogy a magyar arany elkallódik a sárban. Pusztulni, kallódni fog mindaddig a magyar lélek aranya, amíg önmagát akarja, míg önmagát állítja világa központjába. mert amint *Kálvin* is mondja, az ember nem elég önmagának. Akkor kezdődik el a magyar lélek gyógyulása, ujjászületése, szabad felfelé szárnyalása, amikor egy magán kívül álló hatalom szolgálatára szegődik el. *Kozma Andor* „Honfoglalás“ c. művében klasszikus erővel világít rá arra, hogy milyen nagyvá tudott lenni a magyar vaskezű, erkölcsileg fegyelmező nagy fejedelmének, Árpádnak vezérkedése alatt. A magyar történelem is azt mutatja, hogy a magyar egyedül csak a nagy személyiségek kategóriájában képes erőteljes életet élni. Nyakas, önerejére támaszkodó a magyar, de szívesen hajlik meg az emberi nagyság fegyelmező hatalma alatt s ezért alapjában engedelmességre termett. Egy örök vezérnek. a Krisztusnak a vezérkedése az, ami az örökkévalóságra nagyvá tehet minket. A Krisztus ügyéért való munkában tünnek el életünk akadályai, dőlnek le korlátaink. Krisztusra függesztett lelkünkéről lepattannak bűnös szenvedélyeink. leválik a földnek szennye, sara. Bármennyire gazdag is a magyar, mégis szűk önmagában, a Krisztus vezérkedése alatt végtelen lehetőségekbe tágul. Azután a sok szépséggel megrakott, de a bomlasztó örök által szét-esésre hajló magyar lélek Benne egységbe kovácsolódik. A Krisztus igazságának a kén szere alatt nő a felelősségérzet és acélosabbá lesz a jellem Krisztusra nézve új tartalmat, új célt nyer a lelkünk. öntudatunk duzzadóbb, megállásunk szilárdabb lesz. Bizonyossággal telik meg a jövő is s a magyar lélek forradalmisága a Krisztus ügyéért való forradalom lesz. Egyedül a Krisztus vezérkedése alatt lehet nagyvá a magyar.

Volt idő, amikor nemzeti életünk folyója méltóságteljesen hőmpölygött tova, amidőn derülten mosolygott felettünk az ég. Akkor inkább azt láttuk meg, ami életünkben a dicsőség fényében csillogott. Amióta azonban sötétté lett körülöttünk az égbolt, amikor innen is, onnan is jajszavak hallatszanak fel, azóta mélyebbre nézünk.

A nemzeti élet katasztrófái mindig alkalmasabbak voltak arra, hogy sötét felhőknek árnyékában mélyebb pillantással lássuk meg önmagunkat. Sötét árnyékok között járunk s most jobban látjuk árvaságunkat, társtalanságunkat, mint valaha s azt, hogy szenvedés a legfőbb osztályrészünk, hogy tragikus sorsú nemzet vagyunk s hogy lelki arculatunk legszenbeszökőbb vonása a bánat, a szomorúság.

Ravasz László egyik dolgozatában azt mondja, hogy „tragikus az a sorsvonal, amelyen egy élni akaró és élni méltó egyéniség éppen azért, mert az életet így akarja, kicsapódik abból és fájdalmasan elvész. Ez a vonal mindig szöveget alkot az életnek mindig kívánatos lehetséges és szép vonalához s szomorú valóság, hogy világunknak éppen ez a tengelye.” Két vonal metszi tehát egymást a tragikumban, az élet és a halál vonala s így azok keresztet alkotnak.

Magyar életünk tragédiái, magyar lelkünk bánata, mind mind arról beszélnek, hogy az ősmagyar eleterőt, az acélos magyar akaratot közepénél átszelte a halál kérlelhetetlen vonala. Tragikumunk pedig azért olyan mély, mert tüzes, hatalmasan feszülő eleterőt, heroikus életakarást metszeti át a halál vonala.

Egy darabig talán tehetetlenül kétségbeesetten vergődünk e látásban megnyíló sötét örvények fölött, minél tovább szemlélődünk azonban sorsunk felett, annál inkább meggyőződésévé érlelődik bennünk egy sejelem, az t. i., hogy keresztbordozásra predestinált nép vagyunk. A kereszt addig a legsúlyosabb, amíg le akarjuk azt venni váliunkról s oly mértékben válik könnyűvé, amily mértékben vállaljuk annak hordozását.

Amint azonban így visszük keresztünket, egyszerre csak önkénytelenül is a Krisztus keresztjére esik tekintetünk, egyszer csak azt vesszük észre, hogy lecsúszik vállunkról keresztünk, hogy felvesszük a Krisztusét és hordozzuk azt önként diadalmas lélekkel. S egyszer csak azt vesszük észre, hogy a kereszt hordozása közben szárnyakat kap a lelkünk, hogy nincs gazdagabb lehetőség az emberi lélek növekedésére, emelkedésére, mint az ilyen módon hordozott szenvedésekben. Így érik meg lelkünk az evangélium legmélyebb misztériumának a megértésére, nem, az evangélium legfelségesebb erőinek megélésére, mert a kereszt Istennek hatalma, hordozásában csodálatos isteni erők szüremlenek életünkbe, amelyeknek birtoklásában feloldódik minden emberi tragikum, a mi magyar tragikumunk is.

Magyar lélek és evangélium!

Most már világosan áll e két valóság közötti viszony. Az evangélium mindig össze akar törni valamit bennünk, ami egész éntünket megrontja de csak azért hogy annál inkább felszabadítsa azt, ami bennünk örök, hogy felfokozza magasabb létállapotba emelje a mi tisztább mivoltunkat. És a magyar lélek belső természeténél, külső sorsánál fogva is különösképen alkalmas arra, hogy éppen az evangéliumban találja meg önmagát. Természetünknek, hajlamainknak megfelelő gondolatokat szívesen fogadunk s van-e valami, ami inkább növelné őszinteségünket, természetességünket, felelősségérzetünket, tettekézségünket, mint az evangélium! Sorsunkhoz szabott gondolatokat is szívesen veszünk s van-e valami, ami sorsunkhoz mértébb

volna, mint éppen a Krisztus keresztje. Égen-földön semmi sincsen, ami a magyar lelket inkább kifényesíthetné, erőit inkább kitermelhetné, mint az evangélium. Magyar lélek és evangélium! Nem egymást megsemmisítő ellentétek, hanem egymásra utalt, egymásban megteljesedő valóságok. A magyar lélek az edény, az evangélium az azt betöltő isteni nárdus-olaj. A magyar lélek Istennek kedves palástja, az evangélium annak üdítő harmata. De közöttük csak akkor lehet ilyen a viszony, ha a magyar lélek, a magyar sors és az evangélium között mindig meghuzzuk az összekötő vonalakat, összesomózzuk a szálakat.

A magyar lélek pedig az elmondottak tanulsága szerint is az evangélium nemcsak egyik vagy másik oldalának kiélésére, hanem egészének szolgálatára hivatott. Mégis felvetődik a kérdés, hogy van-e a magyar keresztyénségnek sajátos színezete? Régi megfigyelés az, hogy más a német, a skót, a holland keresztyénség. Hányszor bezárkózott már lelkünk a keresztyénségnek ilyen reánk nézve idegen formáival szemben! Van e hát a magyar léleknek sajátos keresztyénsége s ha igen, mi ennek az alapja? Minden lélek sajátos módon reagál a valóságra. Egyéniségében van valami irracionális meghatározottság, ami átsugárzik minden lelki tevékenységén, ezért mindenki előtt sajátos színben jelenik meg a valóság. Ugyanilyen törvényszerűség szerint tükröződik nemzetek, fajok életében is a valóság, a keresztyénség, az evangélium valósága is. Ha tehát van sajátos magyar lélek, van sajátos magyar keresztyénség is. Miután pedig a magyar lélek az elmondottak szerint is inkább értelmével és akaratával viszonylik a valósághoz, mindig idegen lesz számára az áradozó érzésekben való elmerülés, elragadtatott látásokra való törekvés, tétlen szemlélődés vagy merengés. Vallásában valami férfias elem lesz a domináló, a józan megfontolt megértés fog párosulni abban a tettek lendületével. A magyar nem magába süppedő, töprengő, hanem magán kívül álló célokra néző, célok felé törő nép s egész lelki alkatánál fogva arra termett, hogy a legfőbb célt, Isten akaratát Krisztusban szemlélje, az Ő követésében szolgálja s így alapjában a magyar engedelmességre termett.

Az evangélium a magyar élet teljességre vivője. Egyedül csak belőle fog kisarjadni a magyar tavasz, a boldogabb magyar jövő. *Buday Barna*, egy mély látású újságíró azt írja egy írásában, hogy „mi magyarok a köd népe vagyunk,“ hogy jól esik a ködben járni, mert nem látjuk a jövőből felénk integető rémeket, mert „bűbájos bátorságot ad az élethez az, hogy nem tudjuk, hogy hová megyünk.“ Ha kezünkbe vesszük az evangélium fákjáját, eloszlik az előttünk levő köd s mi a világosság népévé leszünk, mert az evangélium az ifjúság tüzeit szítja fel a szivekben s az igazi ifjúság nem ismer rémeket, sötétséget. Volt idő a magyar életben, amikor ifjúsága is öreggé lett. Lelkünkben boldogító sejtelmek ébredeznek, hogy öregsege is ifjúvá lesz, mert örökifjú, újjáteremtő lélek zúg keresztül a magyar tájakon, Istennek Szentlelke; és életpezsdítő friss tavasznak termő csiráit a magyar feltámadás vetését hinti el a magyar szivekben.

Mátyás Ernő.

Új evangéliom.

— Pályadíjnyertes óda —

Úgy jöttünk egyszer büszke napkeletről,
mint romboló tűz, nyári fergeteg,
reszkettek akkor napnyugat honában
és meglapultak gyáva cenk ebek.
Jöttünk — nem orvul — férfias erővel,
reánk várt régen négy folyós hazánk,
mienk a hegy, a völgy, kalászos rónaság.
mienk a Föld: Attila hagyta ránk!

S voltunk botondos, kürtös jó vitézek,
Nyugat sáncának faltörő kosa,
felajzott ijj, eldobott kelevéz:
Isten kezében Isten ostora.
Aztán akartunk megbékélt kebellet
barátul élni farkasok között
s testvér Keletnek annyi vészes árja
Nyugat védő magyarba ütközött
s egy ezredévig álltunk itt a vártán
és száz Mohácsnál folyt a drága vér,
de csakazértos bús magyar haraggal
csak halni tudtunk átkos Nyugatért! . . .

És egyszer már már felderült az éjben
magyar Jövendőnk várva-várt ege
s a fellegekből újra ránk mosolygott
Kossuth, Rákóczi megtért szelleme.
S ekkor lerobbant, mint a nyári villám
derült égből zúgó siralom
s a vérrel szentelt százados hazában
egy szó sikolt: Trianon, Trianon! . . .

És összeroppant minden, minden álmunk,
az ősi portán kóbor eb ugat,
szennyes oduknak hitvány söpredéke:
Mohácsért ime így fizet Nyugat! . . .

De én hiszem, hogy mindez mindhiába,
meddőbe nyúlnak száz hóhér kezek
s a könnyel ázott véres csonkaságunk
egy jobb jövőhöz bizton elvezet.
Ma március van, duzzad a reményünk
és szárnyra kelnek rég kopott Mesék,
a Mult mezőin tarlóz bár a lelkünk,
könnyes szemünk már szebb jövőbe néz.

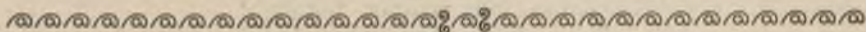
Ma március van: Élet ébredése,
virágot bontó drága szép tavasz
és hallelujás szent öröme gyúlva,
magyar szívünkben új remény fakad:
nézd, a szemekben büszke lángok égnek,
tűzet fog egyszer barna, bús avar
és akkor átsap Keletről Nyugatra
egy vérpezsdítő, új „Talpra magyar!”
És Kossuth apánk hív a regimentbe,
Rákóczi dobja újra megpereg
s Nyugat bilincset száz darabra tépi
a Földből kinőtt új magyar sereg . . .

Ma március van, kint rügyek fakadnak,
s mi mégis halkán sírunk, könnyezünk,
de egy jövőző Március csatáján.
testvéreim, mindnyájan ott leszünk!
Nem álom ez, nem hihető reménység,
tanum az Isten és az égi hon:
élő hitemnek lár góló darabja,
eljövőző új evangéliom! . . .

Sárospatak, 1929 március 15.

Komáromy Sándor

IV. é. h. h.

A magyar zene újesztendejéért.

Egy alkalommal *Tóth Aladár*-ral, a kiváló zenekritikussal és a magyar muzsika lelkes propagátorával való beszélgetés közben, szó esett az újabb zenei irányok spanyol szerzőinek: *Granados*-nak, *Albeniz*-nek s különösen *de Falla*-nak világszerte ismert hírérol is. *) Hánytuk-vetettük: miképen lehetséges az, hogy e három szerző nevét ma minden szaklap és sok-sok napilap zenerovata visszhangozza, hogy tanulmányok jelennek meg róluk neves írók tollából és műveik hangzanak koncertpódiumokon, grammofonlemezekeken szerte a világon. Vajjon mi az oka, hogy oly divatossá lett e három spanyol szerző? Miért „sikk” beszélni róluk művelt társaságokban? Hogyan kapta szárnyra a hír nevüket?

Két okban egyeztünk meg. Az első: akinek híre van, annak nem lehet alaptalanul híre. Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja. Tény, hogy *Granados*, *Albeniz*, *de Falla* kiváló szerzők, akik nem hiába és nem érdemtelenül lettek ismertek a művelt világ zeneempóriumaiiban. A másik ok már modernebb ízű: a felkészültség, a tudás jó, okos reklám nélkül bizony nem elég a mai vágató világban. Kell a reklám, kell a propaganda . . . kell a hírnév.

*) Don Enrique Granados y Campina 1867—1916; Don Isaac Albeniz 1860—1909; Manuel de Falla szül. 1876.

A gondolkozó olvasó, olvasva a címet és a fentieket, önként összefüggést talál a cím és a bevezető sorok között és — ugyebár — rögtön rájön a következőkre:

A spanyol zeneélet említett három nagyságának munkálkodása a spanyol faj képességének bizonyíték és propagandájuk hirdetője hazájuk nevének mindenfelé. Mi, akik folyton magyar propagandáról, idegenforgalomról prédikálunk, vajjon teszünk-e valamit zenei kincseink közreadása, zenénk propagálása, zenei nagyjainknak széles e világgal való megismertetése terén? Hát ha tényleg olyan hatalmas támogató, olyan félelmetes erő a reklám: élünk-e vele? Kihaszználjuk e a benne rejlő összes lehetőségeket?

Ugyan-ugyan! Mi, sajnos, súlyos összegekkel dotált külföldi sztárok hallatán, ájúlodozunk a gyönyörűségtől; mi rendezünk nagyszabású Schubert-centennáriumi ünnepségeket, Schubert dalt fultoklik még a kurdcsibráki daloskör estélyén közreműködő tanítókisasszony is . . . ugyanakkor, amikor Liszt Ferencünk emlékének sokkalta kisebb fényvel, szűkebb-szerényebb keretek közt áldozunk. (Távol álljon tőlem, hogy Schubert nagyszerűségét kisebbítsem; aki ilyesmit bogarászna ki soraimból, ne is olvassa tovább cikkemet)

A Magyar Tudományos Akadémia megallapításánál *Felsőbüki Nagy Pál* így kezdte beszédét: „Uraim, nem tudunk magyarul!” És szégyen, ma elmondhatjuk: *nem ismerjük tulajdon zenénket*, nem ismerjük fajunk képességeit, a mélységes magyar lelket reveráló zenei zsenijeinket. Akiknek külföldre kell menniök műveik bemutató előadásaival s akiknek idegen kottakiadókat kell igénybevenniök. Így történhetett meg, hogy mikor *von der Nüll* német zenei író előadást tartott az ősszel a budapesti Zeneakadémián *Bartók Béláról*, odavághatta a közönség sze-nebé: *Vajjon olyan nagyjelentőségű ember, mint Bartók, aki létevel mélyen a magyar nép lelkében gyökerezik, nem érdemi meg a szeretetet? Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tiszteljék Bartók Bélát, mert azzal saját nemzetüket tisztelik meg!* Ezeket mondotta a német író a magyarnak, a magyarról és a magyarokról.*)

Nem ismerjük saját népzenénket! Anya és nem ismeri gyermekét; gazda és nem ismeri a földjén pompázó büzavirágot; magyar és ismer német kamarazenét, angol jazzt, finn himnuszot és Giovinezzát, ismer zagyva „magyar” nótákat, — de nem ismeri az igazi a nagyszerű magyar zenét a magyar zenét Fajtánk öngyilkos hajlamainak jellemzője az is, hogy pompás népdalkincsünket — melyet üldözött a középkor papja; melyről nem vett tudomást későbbi elitosztályaink egyike sem, — csak a század elején meginduló tudományos és rendszeres gyűjtő-munka (Bartók, Kodály, Vikár, Lajthá) menti meg az elfeledtetéstől. hisz az eddigi gyűjtések sporadikusak, ötletszerűek, nem teljesek (pl. zene nélkül való, csak szövegre szorított gyűjtés), vagy nem tudományosak voltak. Jellemző azonban az is, hogy a századeleji nagy gyűjtőmunka eredményei: sokezer fonográf felvétel

*) L. „Napkelet“ 1928 dec. 1-i számában: Bartók Béla és a modern zene problémái; Edwin von der Nüll-től.

nagyrészt még ma is feldolgozatlanul és kiadatlanul hever a Nemzeti Múzeumban s másutt. Erre, úgy látszik, nincs pénz . . .

Ó, mi nagyon-nagyon szépen tudjuk agyonhallgatni zsenijeink jelentkezését; mi nagyon-nagyon tudjuk temetni értékeinket. Mi a magyar keztyűt (bocsánat a triviális hasonlatért!) kiküldjük Svájcba, ott lepecsételik svájci pecséttel, visszahozzák s úgy vesszük itthon — drágán! — mint divatos, elegáns svájci keztyűt; mi akkor tapsolunk nagyjainknak, ha a külföld már veresre tapsolta tenyerét nekik.

. . . Mégis . . . Próbáljunk! Akarjunk! Kodély így ír 1927 márc. 17.-i magyar dalestjének programfüzetében: „Budapestről Párisba rövidebb volt az út, mint Kászonyfaluba. Ma még inkább az. Én is előbb jutottam el Párisba, mint Kászomba. De még elég jókor megtudtam, hogy itt is van annyi keresni valónk, mint ott . . .“ Zenedüljön meg hát az új magyar zene mindenfelé csengjenek az igazi magyar nóták és induljon meg mindenütt a propaganda a magyar muzsika boldog újesztendejéért.

Buda, 1929. január.

Dédesy Zoltán.

~~~~~

Ez az Ő útja . . .

Mennyit kerestem . . . Mennyit jártam
Úton, úttalan, porban, sárban.
Mélységből a magasba néztem
És kutattam sötétben, fényben
S nem találtam sehohsem, mégsem . . .

Megint kerestem, újra jártam,
Kiáltottam és szóltam szépen,
Esdekeltem halk könyörgésben
És végre, végre megtaláltam
Nyomait sebzett lábainak.
— Tövisek közt vérrózsák nyílnak. —

Ez az Ő útja — ezen megyek,
Bár itt tövisek szakgatják meg
Lábam, az arcom és a kezem.
Fájhat a seb, én nem érzem.
Tovább megyek ezen az úton
Vérem cseppenként elhullatom,
De tovább megyek, addig megyek,
Amíg meglátom a keresztet.

Fenn a Golgotán a keresztet . . .

Tóth Ferenc
I é. th.

Képtelen állapotok.

— Utóvégre mégiscsak képtelen állapot, hogy az ember ennyi zsiros húsféléhez mindössze legföllebb ket ugorkát elessenek — böktem bele elkeseredetten a villámot a harmadik szál finom házikolbászba, miközben ketségbeesetten konstatáltam, hogy öblös findzsám fenekén a jamaika illatú tea — be jól esett ebben a szipogtató hidegben — veszedelmesen megfogyatkozék s harsány „szomjazunk“ kiáltásomra Erzsí annyit se mozdított a füle bojtján, mint én, amikor a Csibész szűköl az ajtó előtt, mert vacog az istenadta. Sőt, a római pápánál is csálhatatlanabb orákulunként már az is az orromra kötött, hogy a második csésze tea ezentúl csak a Szepessynél kapható. Negyven filléren. Ennyi keserűségre mit tehettem mást, kenyereimet mégegy-szer megfürd tettem a paprikás, fűszeres zsirban s nagy nekifohász-kodással legyűrttem vele a negyedik deciméter kolbászt is. Tudtam, hogy már annak is befellegzett, de azért mígamban, úgy halkan mégis elgondoltam: csak egy kis körözött liptóit. Aztán szárnyaszegett reményekkel, meleg bundámba temetkezve nekivágtam a kerten át az anyaoskola mindig ápoló és eltakaró boltívei alá. Elbúsultomban majd elgázoltam egy éktelen kis mendúrt is, aki azután odamorgott kérdésemre elnyögte, hogy ő a Pallagi, akit tanítani is tetszik, és hogy most a nevelő úrhoz igyekeznék s hogy azért szíjja annyira, mert fázik s ők nem ittak a konviktusban teát; azzal elkecmergett a dufart iveri alá. Az alkönyvtárnoki szobában vidám tűz duzzogott — tán ez is csak velem ingerkedik, a nyavajás — beletekintettem a hatodik osztály görög dolgozatainak alig derengő félhomályába Andalító olvasmányaim, az annyi méreg utáni fáradtság, a kályha zenéje, vacsorautáni hangulat a fejem lekókkasztották. Tán el is szundítottam.

S láttam magamat félálomban — vagy tán ébren is voltam, mert úgy fáj a szívem táján — amint az Úrnak ezerkilencszáztizen-negyedik esztendejében, miután jó szüleim minden kapálózásom ellenére beírtak az áll. főgimn. I. b) osztályába s így villamoskalauzi pályafutásomnak útját szegték, mint tízéves reménysége hazámnak, reggel 7 órakor a hónom alatt egy szakajtóval loholtam át a bajnokutcai kispékhez s egy reménytelenül hosszú sorában a háborút odahaza végigszenvedett asszonyoknak és gyerekeknek arra vártam, míg bab és kukoricalisztból készült keletlen masszám bevágja a Helfer úr abba a kemencébe, amely mellett igen jó meleg volt, nem úgy mint odahaza, meg főképpen az iskolában, ahol egy szemüveges bácsi — Isten nyugosztalja szegényt — azon a címen, hogy ő a számtant tanítja éhesen ebben a didergő háborús világban én meg kibámulok az ablakon, képtenteremtett egyszer. El is határoztam, hogy ha villamoskalauz már nem lehetek, de holmi csúnya számtan tanárt sem faragnak belőlem. De hogyne bámultam volna ki az ablakon, mikor eszembe jutott, hogy öt perc múlva tízórát csengetnek s milyen jó volna tízórázni, letörni annak a vekninek a kiforrott héjából egy darabot, amíg meleg (hisz mire kihül, úgyis ragadós, bűdös kulimász a belseje). Csak egy kis darabkát, mert hiszen 12 deka

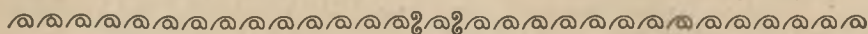

szólt a kenyérjegy szerint egy-egy felnőttnek egy napra. Arra már gondolni sem merem, hogy abból a vajból, amiért édesanyám két és félórat dulakodott a Reiner boltja előtt, abból a vajból is jó volna kenni rá vagy egy csipetnyit; hiszen az a cseperedni kezdő kis húgnak kell majd, én meg már úgy is elég fejlett vagyok ágyúötleteknek, mint az egyik tanár bácsi mondotta, aki öt év múlva a kommunizmus elvi alapjait csepegtette zsenge lelkeinkbe a Bucharin Nikoláj könyvéből.

De hát a péknél vagyunk még csak. Mondom, nem túlságosan igyekeztem sietni, hogy 8 órára odaérjek az iskolába, ahol az agricola-t kinozták meg a törzstényezőket macerálták, míg az én eszem a sarki szénkereskedő előtt járt, ahova édesapám már biztosan oda járta magát a rongyos szegény emberek tömegébe. hogy a hétre szóló 50 kiló szenet kiharcolja nekünk. s azt mondotta, hogy délben, tanítás után siessek majd oda hozzá, hogy segítsek neki hazavinni s esetleg fát is vágni a pincében. Szóval ilyen gondolatok között támasztottam a kemence oldalát s reménykedtem, hátha elkéshetek az iskolából vagy egy két órácskát. legalább nem kell dideregnem az ablak mellett, ott a negyedik padban. Mert egyáltalában nem fűtötték az iskolát. Ha legalább tornaóránk lett volna, amelyen kissé felmelegedett volna a vérünk. De nem volt, mert szép szálas tornatanárunk kiment a harctérre s nem jött vissza többé. de meg a tornatermünkben különben is hadikórház volt berendezve. Később az egész iskola-épületünk kórházzá lett, amikor már nagyon sok lett a sok nyomorult béna, csonka hős, akikkel minket ijesztgettek, hogy mi is úgy fogunk 5 év múlva rángatózni, mint az egyik, akit előttünk hoztak be az iskolakórházba. Aztán a szomszéd reáliskolába jártunk tanulni, hosszú téli délutánonként 3—7 ig. Délután, ha nem kellett sorbaállni valami élelmiszerért, kiszöktünk az állatkerti jégpályára (hármán egy jeggyel, mert még az én kis priváta-díjam is harisnyára, meg miegymásra kellett abban a világban). Délutánra fáradtak voltunk, az utolsó természetrajz meg földrajz órákon már alig tartottuk gondterhelte kis fejünket. Ráadásul mikor sötét este hazafelé cipekedtünk, félmeztelen, éhes proletárgyerekek aszfaltdarabokkal hajigáltak meg bennünket, mint hasunknak élő, úrnak készülő burzsujgyerekeket. Pedig . . . havi 3 koronáért tanítottam este, iskola után a Vámos úrnak a kislányát, a polgári iskola I. oszt. növendékét. Pedig . . . ha ezek a gorombáskodó kis csavargók tudták volna . . . kilenc óra után mi sem ettünk mást vacsorára. mint ők; nem tejet, nem is teát, hanem — mint holmi móc hegyilakók — kukoricadarát, szilvalekvár . . . nélkül. A leckékre már csak este 10 óra után került a sor — mert délelőttönként mondom egyidőben kenyérért topogtunk a fagyos aszfalton — nem is tizenhatos körte mellett, hanem karbid gyertyánál. Mert ez olcsóbb volt. 12 óra tájt az ágyam szélére ült édesanyám és azt mondta, hogy most imádkozunk. Ő imádkozott, én meg számítottam magamban, vajjon holnap felelek-e, nekem kell-e sorbaállanom a szénért vagy édesapámnak és hogy Istenem, mikor csinál már egyszer édesanyám valami finomat, kukorica-málét, vagy babtortát . . .

Sötétben ébredtem föl. A villanyt már leállították a Furmintnál, de a kályhában még piros volt a parázs. Nagyon szégyelltem magam. A szobámban jó meleg volt. Az iskola bőven adja a fát. A fejem kissé fájt. Ügylátszik, vacsoránál kissé túllontúl jóllaktam. Hamarosan bebujtam a paplan alá, szembenéztem a kályhám pirosuló egyszemével és eszembejuttott, hogy az asztalomra még pár cserép virág is jutott. — Édes jó Istenem, be csodálatosak a te utaid.

Szathmáry Lajos.

Helyet a fiatal tehetségeknek!

Takács a szerkesztőségben dolgozik. Ő a kis vidéki hetilap főmunkatársa. Az Ő vállalira nehezedik az összes munka. Ő szaladgál hírek után, Ő nyirkálja ki a közt érdeklő cikkecskéket más, erre a célra szolgáló csere lapokból és Ő izzadja ki a vezércikkeket. E munkájáért csak kevés pénzt kap, de megkapja a műkedvelői előadásokra szóló jegyeket és állandó tiszteletjegyet az ott időzgető színésztruppok előadásaira. És ez neki elég is. Meg van elégedve a helyzettel, mert neki való munkát végez. Már a gimnáziumban is „kis öreg“-nek hívták komoly természetéért. Itt pedig van alkalma a kikomolykodásra. Szabadon törhet pálcát még hivatali felebbvalói felett is, a község előljáróságáról nem is szólva. Hivatalba jár más-különb, az újságírás csak mellékfoglalkozása. Talán azért is végzi oly szorgalommal . . . . .

Gondolkozott. Barnafütrös fejét a tenyerére hajtva ült az íróasztalnál. Előtte papíros volt, melyre szép betűkkel rápingálta a „Szinház“ szót, ami a színházi rovatot jelenti. A heti színi kritikán törte a fejét. Nehéz volt jót írnia. A kis társulat csapnivalóan játszott; mégsem írhatott róluk rosszat, hiszen a városka közönsége a lap után igazodik, ő pedig nem akar kenyeret elvenni senkitől! Mit írjon?

A nyitott ablakon halkan suhant be a pajkos szellő és földre lebbentette a papírt. Takács utána kapott s felemelte. S ime, mikor felemelkedett, egy nő állt előtte! Karcsú, magas termetű. Mindketten elpírultak egy kevéssé. A nő szólalt meg először s kellemesen csendgett a hangja.

— A . . . lap szerkesztőjét keresem.

Takács bemutatkozott.

— Örvendek. Magánügyben szeretnék pár szót váltani . . .

— Kérem, kérem . . . tessék helyet parancsolni . . .

Letültek.

Takács kissé megborzongott. Megismerte a nőt. Azt is sejtette, miért jött. Segédszínész nő volt a társulatnál. Tudta, hogy jó kritikát akar magáról írtni. Ő pedig elfogulatlanul szokott ítélni a szereplőkről, már ahogy relative lehetett. Nem. Nem engedi magát most sem befolyásoltatni. Eddig is sok mellékszereplő szeretett volna dí-

cséretet kapni tőle, de ő nem engedett soh'se... Most is elébe akart vágni minden megkönyézésnek pár éles szóval.

Igazán nagyon sajnálom, de semmit sem írhatok nagysádról e héten. Majd ha nagyobb szerepben játszik...

Pedig azért jöttem — c-engett a nő hangja és mintha kissé fátyolozott szomorúság csengett volna ki belőle. Nagy szükségem volna egy jóakarató cikkecskére... — s szemével erőltetve vágott Takács felé...

Takács hajthatatlan volt. Nem lehet! Mit gondol? A lap komoly-sága? Mit szólnának az olvasóink. Elvesztenénk a hitelünket...

Hát tehetek én róla, ha nem kapok nagy szerepet? Érzem, tudnék úgy játszani, mint a többiek... — s itt elcsuklott a hangja.. Mondja, nem alakítok én jól a szerepeimben?... Szemei határozotlan mélyedtek Takács szemeibe.

Takács feszengett.

Hm... Igen... Már sokszor észrevettem, hogy...

— Na lássa... és mégsem mer...?

— Nem kérem, ... azt nem lehet... Nem tudom megtenni..

— Komolyan mondja?

— A legkomolyabban... kérem, másban, bármiben készségesen...

— Na jó... Isten vele...

A színésznő elment.

Takács leült újból az asztalhoz és írni készült... Nem tudott... A lány alakja lebegett szemei előtt. Igaza van. Már sokszor megfigyelte tehetségre valló alakításait; de írni róla, pláne bővebben?! Azt nem... Párszor úgyis megírta már, hogy „... kedvesen alakított még Sebestyén Emma is...” de ennél többet igazán nem lehet... Szinte dühös volt. Elrúgta maga alól a széket... bosszantotta az eset... Járkálni kezdett föl s alá... Még az ember nyakára jár!... Nem!... azért sem — dohogta dühbe lovalva magát...

Nyílt az ajtó, odatekintett... újra a színésznő állt ott...

— Szerkesztő Úr, az Istenre kérem, hallgasson meg...

— Ne komédiázzon; azt hiszi, lever a lábamról? Nem tehetek semmit...

A színésznő közelebb lépett. Szemében mintha könny csillogott volna.

— Szerkesztő úr, ... én most nem komédiázom... megmondom őszintén, miért kell a kritika...

— Ugyan kérem...

— Ne, ne utasítson el... árva leány vagyok... beteg az édesanyám... Gondoljon az édesanyjára... Neki akarok örömet szerezni... Nem akarta, hogy színésznő legyek. Jóformán úgy szoktem el hazulról... Most azt hiszi, nagy színésznő vagyok... A lapot akarom elküldeni neki, azért, hogy örüljön...

Takács engesztelődni kezdett. Úgy érezte, hogy a szive erősebben dobog, valami jóleső érzés lesz urrá fölötte... Nem is gondolt másra csak arra, hogy jót tesz egy öregasszonnyal, akinek talán

a szive hasadna meg, ha rosszat hallana a leányáról . . . Miért ne okozzon neki örömet? . . .

De feltámadt egy más érzés is, de már halványan: Csak az igazat írni. Dehát nem igaz-e, hogy tehetséges a leány?

A leány meg tovább beszélt . . . Összetett kezekkel kért, ne menjek színésznőnek, maradjak otthon . . . De én éreztem az erőmet, csak azt nem tudtam hogy így lesz . . . Tudja maga mit tesz az, hogy mellőznek valakit, aki többet tud, mint az, akit mellette fel-emelnek? . . .

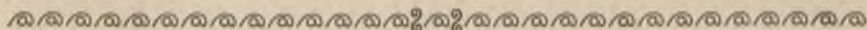
Takács visszagondolt a diákéveire. . . Keze önkéntelenül is ökölbe szorult. Felidézte maga elé osztálytársait, akik mind gyöngébb tehetségűek voltak nála és most rá se néznek . . . Szeme Emma szemébe villant Összenéztek hosszan és úgy érezték, nekik össze kell fogniok . . .

— Megírja? — kérdezte a lány.

Takács gondolkozott pár pillanatig, dacosan felrántotta a vállát, mintha valakivel szembe akarna szállani, azután határozottan mondta: Meg.

A legközelebbi számban a „Szinház“ rovat alcime „Helyet a fiatal tehetségeknek“ volt. — Hogy a cikket tényleg olvasta e egy öregasszony, azt nem tudta senki, Takács mégis különbnek érezte magát egy fokkal, mint előtte és nagyon elégedett volt, mert jót tett.

Martin Miklós.

Közzszellem.

A „szabad akaratú“ kis diáknak, ki előtt a lehetőségek végtelene áll, talán leginkább determináló faktora a diáktársadalom. Attól a perctől kezdve, amint a kis elsős belép társai közé, addig míg, mint nyolcadikos eléneklia a „Válásra int“-et, állandóan benne él abba a szociális forrongásba, mely ellenállhatatlanul ragadja magaval. A kis diák előtt leomlanak a külső világ tekintélyei, hogy a romladékon egy új világ, új épületei emeltesenek. E kis társadalom önmaga adja magának jogrendszerét (mely sokszor teljesen ellentétben áll a külső világ gondosan felépített jogszabályaival s a virtust, ha bűnre ragad is erénynek minősíti); maga alakítja ki kormányformáját, tekintélyeit, sokszor egyeduralmódóját (e ponton van némi kis hasonlóság a külvilággal, hiszen a kis diák is ember); sokszor ő maga alkotja magának azt az egyetemes vallást, melyben református, lutheránus, katolikus megtalálja nyugodalmát, csak az a negyedik, a zsidó nem, soha; pártokat alakít, küzdelmeket indít, véleményeket csiszol ki, rendszereket épít, szóval erőteljes életet él. Talán nem lesz érdektelen egy pillantást vetni arra, mint alakul ki e kis társadalom tekintélysorozata s ezzel kapcsolatban, hogy mily tulajdonságok kívántassanak meg attól, ki diadalmas versengő kíván lenni.

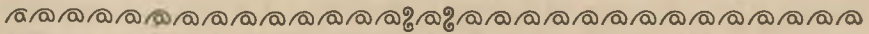
A kis diák, amint másodszor, harmadszor ül le az iskola padjaiba, amint kezd felolvasni félelme a természetes bátorságá, lassanként kialakítja az első két pártot, amelyikkel társadalmi munkáját megindítja. Az egyik oldal, komolyabban véve dolgait, külvilági tekintélyektől elismert, ezek a jobb tanulók egy része s a szelidek összessége. Vakon hiszik a külvilági tekintélyek szavait s amaz épületei még nem rombolják le. A másik rész a rosszabbak összessége. Hogy már kezdetben a két táborból melyik kerekedik felül, attól függ az osztály közszelleme. Egy nagyon fontos kelléke feltétlenül van az uralomra törő tábornak, hogy minél erőteljesebben s határozottabban tudja élni önmagát, hogy legyen olyan képviselőjük, mely felelőmeli őket a másik táboron.

Megfigyeltem egy ilyen kis egyeduralkodót, ki valósággal szuverálta társait. Csodálatos keveréke volt a jónak és rossznak, valóságos kis diákvezérnek született. Nem merülhetett fel oly vitás kérdés az osztályban, melyre a kis demagógnak ne lettek volna azonnal nyomós érvei; nem volt olyan kérdés, melyhez hozzá ne tudott volna szólni s oly meggyőzően, sokszor oly nagyszerű álokoskodással, hogy mindeniket lebilincselte. Folyton eleven, folyton tenni kész, ki minden irányítást magának igyekszik lefoglalni. Önmagához következetes. Hű képviselője a kis diák forradalmi szellemének, ki minden fennálló intézményt támadni igyekszik s menél ellentétebb álláspontot képviselhet a valóval, annál inkább elemében van. A legképtelenebb meséket tudta a való színébe öltöztetni s mint élettörténetek egy egy darabjait előadni s hatása oly nagy volt, hogy az osztály közszellemét valósággal uralta. Pedig igen nagy baj volt e kis demagóg uralkodása. Ő szabta meg a kis lelkek forrásának irányát, mely forrongás közepette jegecesedett ki azoknak a jelleme s e forrongás épen szociális volta miatt éppen mindenkire öntudatlanul is rákényszerítette a fejlődés amaz alapirányát. A baj forrása pedig ott volt, hogy a kis demagóg irányát az éledő tudat tévedései s a rosszul leszűrt külső tapasztalás (sokszor a salak) szabta meg. Ennek volt következménye, hogy az osztály elromlott, tagjai rettenetes tettekre s adott körülmények között oly kifícamított gondolkodásra voltak képesek.

Hogyan lehetne mostan már adott ily körülmények között segíteni a bajon? Elnyomással, rendszabályozással nem sokat lehet elérni. A tilalom annál inkább sarkal az áthágására s az elnyomás alatt az ily kis demagógok erősödnek. Egy módja van a baj leküzdésének, az öntudatos oktatás. Sohasem tudom feledni, mint értettem meg, mint első osztályos kis diák a latin nyelv fontosságát s mint váltam ellenségéből barátjává, tanárom módszere által ki betudta a tantárgyat úgy állítani, mint hasznosat és nélkülözhetetlent. S az osztályra nézve is az eredmény az lett, hogy tanárunk is tisztelet tárgya lett. A latin órán a kis diákdemagógok elhallgattak s az általuk hirtokolt tekintélyt átadták a tanárnak. Különösen fontos az erkölcsi oldalról történő öntudatosítás, mely az éledő tudatot s a külső tapasztalás leszűródését eredményesen szabályozná. Az önértékek adását kellene vérré tenni s nem csak az emlékezetbe raktározni el. Ez a diákbiibliaköröknek is

fontos feladata, hogy a személyes épülés pillanataiban belécsepegtesse a kis és nagy diákok lelkébe azt a kicsinyített, de öntudatos kálvinizmust mely a diáktársadalom determinációjával szemben sikerrel indeterminálhatja a jövő kis katonáját. S ha ily öntudatos emberkéket nevelünk, a kis limonádé tudósok tekintélye kártyavárként omlik össze ezek leheletétől.

Csathó József

Egyleti élet.

A „Kálvin János Egyesület.” Hirt adtunk már arról hogy Isten kegyelme megadta a lehetőséget a theologus es a tanítóképzős ifjúságnak arra, hogy a Krisztus ügye érdekében egyesületbe tömörítve építsék az egymás hitét. Sajnos, hogy a nagy óraszám és elfoglaltság nem engedi meg, hogy gyakrabban összejöjjen a két ifjúság. Gyűlések azonban így is vannak, amelyeken mélyreható írásmagyarázatok hangzanak el, amelyek ihletett, befelé nézni készítő, csendes perceket hoznak létre a lélekben. A gyűlések súlypontja azonban rendszerint egy rövid előadással bevezetett vitaközlásokra esik, amely viták alkalmával a két ifjúság legjobb tehetsége szerint világítja meg különböző oldalokról azokat a problémákat, amelyek megoldása világos vonásokat szolgáltat a fiatalember jövőendő világnézetének kialakításához. L.

Az „I. Rákóczy György Egyesület” a folyó iskolai évben a következő pályateteleket tűzte ki: 1. Az első presbyterianus mozgalmak hazánkban. 2. Az erkölcsi eszme fejlődése a világvallásokban. 3. Az első pünköszt történetének lélektani fejtegetése. 4. Jézus megkísértetései. 5. A biblia és a mai ember. 6. A teremtés és a darvinizmus. 7. Jézus csodái és a ter-

mészettudomány. 8. Az özönvíz története a különböző vallásokban. 9. Latin műfordítás. 10. Német műfordítás. 11. Eredeti vallásos novella. 12. Eredeti vallásos vers. Az egyesületben komoly munka folyik. Gyűléseinket kéthetenként tartjuk, amelyeknek műsorait ének, ima, bibliamagyarázat, szavalatok, felolvasások, zeneszámok alkotják.

Az „Erdélyi Önképzőkör” febr. 9 én tartotta táncmulatsággal egybekötött műsoros-estélyét, amelyet mind erkölcsileg, mind anyagilag a legszebb siker koszorúzott. Ezt első sorban Komáromy Jánosnak, a közkedvelt írónak, az „Erdélyi Önképzőkör” egykori ifj. elnökének köszönhetjük, aki „Egy régi Önképzőkör” című, a palaki diákéletből vett, magyar zamattal teljített, józan humorú karcolatát olvasta fel, ritka hatást váltva ki a nagyszámú közönségből.

Jól esett látnunk s hallanunk Képes Géza ifjú költőbarátunkat, ki újabb költeményeinek egy pár gyöngyével gyönyörködtette s ragadta viharos tapsra a hallgatóságot.

A B. Szűcs Ferenc tanár vezényletével szereplő vegyes és zenekarok oly kiváló ízléssel választott, művészies s bájos darabokat produkáltak, amelyek méltán sorakoznak a vegyes és zenekar eddigi sikereihez.

Lampért Géza „Főhadnagy úr sarcol“ című egyfelvonásos vígjátéka. — a műkedvelő-szereplők kitűnő alakítása folytán — a jókedvet a legmagasabb fokra emelte, sokszor percekig tartó tapsviharokban s éljenzésekben nyilvánult meg.

Elsősorban ki kell emelnünk Csada Klárikát, akinek franciásan finom vonásai, hangjának megillető bája, kedvessége szinte praedestinálták erre a szerepre. — A fiúk közül Majoros István professzora, Horváth Zoltán huszár főhadnagya, Gáspár Géza őrmestere és Hollóka Ferenc Margot anyója volt különösen találó nevetést keltő.

A többi szereplők is — Bányay József, Bukovinszky Béla, Gyarmathy Jenő, Zsuffa Tibor, Sáfár István tehetségüknek legjavát adták s méltán dicséretet érdemelnek.

Az est sikerét különben előlegezte az a körülmény is, hogy a műsorszámokat Novák Sándor tanárelnök finom izléssel állította össze s a szindarabot kiváló hozzáértéssel s odaadással tanította be. — A műsor után tánc következett, amely reggel 4 óráig tartott a fiatalos jókedv jegyében. Tombolajáték is volt, amely értékes tárgyaival egészen felvidította a különben sablonos éjjeli szünetet.

Hirek.

Oláh Istvánt, egyházközségünk hitoktató lelkészét, Közlönyünk volt kiadóhivatali főnökét a per-kupai gyülekezet hívta meg lelkipásztorul. Az Úr tegye munkáját áldásossá.

Máté Zoltán IV. é. theologust Ózdra exmittálta a Püspök úr. Új őrhelyén is legyen vigyázása oly biztos, mint itt volt.

Folyó hó 9-én este rendezte a Theologiai Kar a szokásos havi theologus szeretetvendégséget. A meleghangú estély középpontjában Dr. Mátyás Ernő akad. ig. „A magyar lélek és az evangélium“ c. előadása állott. A meleg hangulatot s közvetlenséget növelték Tóth Ferenc s Komáromy Sándor szavatai, Soltész Kálmán s Gergely János zeneszámai. Az összefogó Gergely János írásmagyarázatával s imádságával ért véget.

Szabadegyetemi előadások vasárnap délutánokon tartatnak vál-

tozatos műsorral. Legutóbb Boda Béla gymn. tanár tartott értékes előadást „Schubert“ ról. A műsort értékes ének s zeneszámok egészítik ki s teszik változatossá.

Urvacsoraosztás volt iskolánkban febr. 24-én. Az istentiszteletet Darányi Lajos szénior tartotta, a szent jegyeket Nyitrai Béla s. lelkész osztotta ki. Előtte való napokon bűnbánó istentiszteleteket tartott Darányi Lajos szénior. Vajha új életeket látnánk fakadni az Úr által adott Igék nyomán.

A vakáció tart f. hó 22—ápr. 7-én estig. Elekcio 22-én d. u. lesz.

A Főiskola Tanári Kara és Egyetemes Ifjúsága márc. 15-én műsoros délutánt rendez 3 órai kezdettel. Az ünnepély műsora: 1. Hiszekegy Éneklő a Főisk. Kórus. 2. Nyilatvány. Előadja az Ifjúsági Zenekar. 3. Petőfi: Talpra magyar! Szavalja: Majoros István VIII. o. t. 4. Alkalmi beszéd. Tartja

Darányi Lajos főisk. szénior. 5. Pályadíjnyertes óda szaválata: Komáromy Sándor IV. é. hittan-hallgatótól. 6. Novák Sándor: Dal tréfák a) Hallottatok jó vitézek... b) Azt beszélük... (Vegyeskarra feldolgozta B. Szűcs F.) Előadja a Gimn Vegyeskar. 7. Reményik S.: Petőfihez. Szaválja Nagy Barna II. é. th. 8. Kónig Péter—Sajó Sándor: Trianoni dal. Előadja a Főiskolai Kórus. Az ünnepély végeztével az egyesületek s a közönség ünnepélyes felvonulása a Kossuth emléktábla megkoszoruzásához. Este fél 8 órai kezdettel ugyancsak a Mudrány-teremben színelőadással egybe kötött táncmulatság. Színre kerül Zilahy Lajos: „Süt a nap“ c. darabja. A délutáni előadás díjtalan. Az önkéntes adományok, valamint az esti előadás tiszta jövedelme az Ifjúsági Közlöny javára fordítatik.

A márc. 15-i ódapályázatot kilenc beérkezett pályamű közül Komáromy Sándor IV. é. th.: „Uj evangelium“ c. ódája nyerte el. A pályamű jutalma 20 pengő.

A 134. sz. Hegyaljai Erő cserkészcsapat f. hó 21 én rendezi a Mudrány-teremben szokásos táborozó ünnepélyét. Az ünnepélyen színre kerül Herczeg Ferenc „Baba hu“ c. darabja. Az ünnepély műsorát ének és zeneszámok, tábori tréfák, tornamutatványok teszik változatossá.

A kemény tél után végre jön a tavasz lehellete. Fiúk, lányok siessetek biztosítani szíveiteket. (Márc 15 Bál.)

A Magyar Evangéliumi Ker. Diákszövetség téli konferenciáját ez évben febr. 2—4. napjain tartotta meg. Az ügyesen megrendezett konferencia központi kér-

dése a magyar kérdés volt. Az előadók sorában ott láttuk *Dr. Révész Imrét, dr. Victor Jánost, Kapi Béla* ev. püspököt, *Szönyi Sándort, Turóczy Zoltánt* és *Czeglédy Sándort* is. A diákgyűlés 370 résztvevője minden reggel bibliakörökbe oszlott szét. Délelőttönként és délutánonként meglehangú csoportos megbeszéléseket tartottak az ország minden részéből összesereglett résztvevők. E csoportos megbeszélések előadói között voltak *Forgács Gyula* ref. lelkész és *Dr. Mátyás Ernő* theol. és közigazgató is, kik a „Magyar-ság és a zsidómisszió“ és „A magyar néplélek és az evangélium“ címen tartották meg bevezető előadásukat. Ezenkívül a kiváló előadóknak egész sora vezetett még csoportos megbeszéléseket, mint Karner Frigyes, Karácsony Sándor, Árokháty Béla, Muraközy Gyula, Vidovszky Kálmán, dr. Victor János, Demjén István, dr. Fábian Dániel és még sokan. A gazdag tartalmú, mérhetetlen áldású konferencia utolsó napján úrvacsoraosztás volt, amelynek funkcióit a reformátusoknál *Forgács Gyula* végezte, zárószavakat pedig *Dr. Victor János* mondott.

A theologus ifjúság márc. 3-án Bodroghalászon szépen sikerült vallásos délutánt rendezett Gáthy Lajos es Hörcsik Béla IV. éves theologusok vezetésével. Írást magyarázott Kocsis J. II. é. th. az I. Kor. XIII. 13. alapján. Szólt énekeltek Hörcsik B. IV. é. th. és Jenev J. II. é. th. Szavaltak Hor-kay B. II. é. th. és Samu I. II. é. th. Felolvasást tartott Gáthy Lajos IV. é. th. a külmiszióról. A Kórus három számmal gazdagította a műsort. Utána a presbitérium vendégszeretétét élvezték.

A Főiskolai Kórus kérelme barátaihoz és senior tagjaihoz. A Főiskolai Kórus szeretetteljes kéressel kopogtat minden barátjánál, hogy bármily csekély összeggel járuljon hozzá a Kórusnak a debreceni XXII. Országos Dalosversenyen való részvétel költségeihez. Az adományokat hirtapilag nyugtázzuk és az adományozók neveit a Kórus történetkönyvében is megörökítjük.

Diakjaink között a nagyszámú felvezető munkában a következő bibliakörök vesznek részt: Kovács József th. vezetésével a Novák gárdában; Erős Gyula th. v. a Darab-gárdában; Fülöp Sándor v. a Deák-gárdában; Soltész Pál th. v. a Makó-gárdában; Király Pál s Gyüre Lajos th. v. a Bukoveczky-gárdában; Bacsó Gyula th. v. a Vitek gárdában; Hubay Lajos th. v. az Elekes gárdában; Faragó György th. v. a Pataky-gárdában; Soltész Kálmán th. v. a Tárca-gárdában; Nagy Barna th. v. a Karácsonyi gárdában; Harsányi László v. a Radácsy-gárdában; Botos Ferenc th. v. a Balázs gárdában; Letrich Terike th. v. a Leánygimnázisták között; Tóth L. th. v. a Halász-gárdában. Ezen kívül működnek az internatusi szobák bibliakörök és a theol. professzorok által vezetett tanári és theologus bibliakörök. Az együttl-munkálkodásnak úgy a vezetők, mint a vezetettek gazdag áldásait élvezik.

Az Erdélyi Önképzőkör táncmulatsággal egybekötött műsoros-

estélyén jegyeiket megváltották, ill. felülfizettek: Boda Béla 2, Boros Adolf 5, id. Csajka Endre 14, ifj. Csajka Endre 4, Csajka György 5, Csontos József 5, Darányi Lajos 3, Elekes Imre 6, Farkasfalvi Farkas Géza 20, Forgács Gyula 3, Hatvány Kálmán 2, Janka Károly 5, Kolozs Richárd 2, Kovács József 0 50, Dr. Kun Zoltán 4, Dr. Matyas Ernő 4, Novák Sándor 8, Dr. Panka Károly 4, Dr. Rác Lajos 5, Rác István 1, Szabó Károly 2, Szabó Zoltán 2, Szilágyi Benő 2, Szilvássy László 1, Zólyomy Dezső 10, Zsiros József 2 P. — A felülfizetéseket köszönettel nyugtázzuk.

A következő előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: Kocsis János Hernádbüd 8 P. Janka Károly Cigánd 6 P. Gecse Endre Gálos 5 03 P. Papp András Bpest, Balogh Sámuel Tállya, Farkas István Miskolc Dr. Vasady Béla Spatak, Berey András Tiszakarád, Tamaska Lőrinc Miskolc 5—5 P. Baksay István Szikszó, Dr. Szűcs Lajos Bpest, Egry Béla Szerencs, Benke Kálmán Ond, Ujzászy László Bpest, Kocsis József Sonkád, Dr. Barabás Arnold Pesterzsébet, Szabó István Hernádszentandrás, Dr. Trócsányi József Spatak Gutper István Abaujszántó Kreszcankó Ica Saujhely, özv. Tárca Sándor Spatak 4—4 P. Vargha János Saujhely 2 50 Pengő. Tóth Iduska Vámosujfalu, Almássy Bözsike Megyaszó, Maller Irénke Spatak, Hazay Béla Spatak, özv. Tóth Lajosné Spatak 4—4 Pengő.

A kiadóhivatal üzenetei.

M. P. H. Közlönyöd januári számát pontosan expedáltuk, hogy miért nem kaptad meg, arról a postán tudnának felvilágosítást adni.

Hátrálékos előfizetőknek e mostani számunkhoz csekklapot mellékelünk s kérjük annak mielőbbi felhasználását.

Czeisler Izidor

divatáruháza

Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és köttőtárak, illatszer, pipere, férfi- és női fehéreneműk.

Csicsery József

cserepkályhaüzeme

Sárospatak

mely Zemplénum megyében
a legrégebb és legnagyobb.
∴ Alapított 1902-ben

Készít a sárospataki legfinomabb tűz-álló kaolinból a legújabb modern stílusban és kivitelben mindenféle színben és nagyságban cserepkályhákat, kandallókat és takareklúzhelyeket. - Továbbá ócska kályhajavítások, átrakások vidéken is gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Kályháiért 10 évi jótállást vállalok
Olcsó árak! Előzetes kiszolgálás!

A m. kir. Koronaörség szállítója!

Cím:

Csicsery József, kályhás
Sárospatak

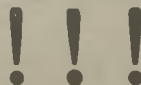
Kitüntette Budapesten 1920-ban.

Koncz Ferenc

angol és francia cipész

Sárospatak,

(a református templomközben)

Megrendelésre készít elsőrendű férfi és női cipőket, csizmákat, varrott és szegezett talppal a leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, melyekből állandó raktára is van csakis elsőrendű anyagból, szolid árak mellett. Javítások gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

MOLNÁR

JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI

FODRÁSZ

SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref. egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

Diákság részére kedvezményes árak!

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:
„Time Is Money”
(Az idő pénz.)

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, **valódi ezüst** evőkészletek **kedvező részletfizetési feltételek** mellett kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, **Sárospatak.** Vidékre **választékoit** készséggel küldök!! **Varrógépek** és eredeti **Steyer Vaf-fenrad kerékpárok** gyári raktárral

Fodrász-

és borbélymunkák *legpontosabban eszközöletnek*

Dobozy István

Sárospatak.

☞ a Patikaközben. ☞ *a diákság felkarolt borbély és fodrász-mesterének modern műtermében.*

40 év óta áll fenn

**id. Szepessy István
sütődéje.**

Sárospatak legrégebb, legkedveltebb péküzlete.

Minden nap friss

péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.